

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Foia apare în fie care
Sămbătă.

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește foia,
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în
Blaj.

Foaie bisericească-politică.

Anul XV.

Blaj 21 Ianuarie 1905.

Numărul 3.

Invitare de abonament.

Rogăm pe On. abonenți, cari sunt încă în restanță cu abonamentele de pe anii trecuți, să binevoiască a le trimite fără amănare, pentru ca foaia să-și poată plăti datoriile sale.

Tot odată îi rugăm pe toți se binevoiască a-și renoua abonamentele pe anul 1905 cu prețurile de
12 Cor. pe anul întreg
6 „ pe o jumătate de an
3 „ pe un pătrar de an.

Administrațiunea.**În fața alegerilor dietali.**

Stăm în fața alegerilor de deputați pentru dieta țării. În comitatul nostru termenul e pus pe 26 Ianuar st. n. Românii acestui comitat sunt în majoritate absolută în cercurile: Vințul-de-jos, Ighiu și Ocna Sibiului. — Conferința delegaților români dela Sibiu a hotărât ca Românii să aleagă, a designat și candidații. Tot bărbați integri, cu durere de neam și cu rivnă pentru înaintarea patriei. Candidații cercurilor comitatului nostru sunt: *Dr. Iuliu Maniu*, la Vințul-de-jos, *Dr. Vajda-Voevod*, la Ighiu și *Dr. Aurel Cosma*, la Ocna.

Iată aleșii nostri în comitat, alegători români, lor să le dăm votul unul fiecare. Ei ne cunosc năcazurile, ei ne pricep și înțeleg nișuințele noastre, pe dâșii îi doare de soarta noastră, căci sunt de un sânge cu noi; vorbesc în glasul iubit a mamelor noastre.

Nu vă lăsați momiți de apostoli mincinoși, cari pe față vă vorbesc cuvinte dulci și vă promet marea cu sarea, iar când e la adică vă lasă cu promisiunile. Preoții nostri au cuvântul. Cătră dâșii ne adresăm mai vârtos. Ei sunt conducătorii firești ai poporului nostru. Lor le incumbe datoria să lumineze inimile alegătorilor români, să le arate calea dreaptă pe care au

să meargă. — Cei puternici, guvernânții nostri prin sbirii lor ne vor supune multor încercări, dar să nu ne intimidăm. Nu ne pot lua nimica. Doar trăim într'un stat constituțional. Suntem cetățenii acestei patrii, contribuim cu sângele și avutul nostru la susținerea ei.

Purtăm toate greutățile ca și oricare alt cetățan. Cine să ne dispute dreptul, că nu am putea fi stăpâni pe votul nostru. Cine ne-ar putea sili să nu-l dăm acelora, cari ne vreau binele și înaintarea?

În rândul al doilea ne adresăm cătră învățătorii nostri și toți oamenii cu carte, cari petrec în mijlocul poporului nostru. — Toți deopotrivă au sfânta datorință de a lumina poporul. Să nu vă desfaceți de dâșul și să nu vă puneți în serviciul străinului. — Să nu uităm că cu toții trăim din sudoarea lui. E firese dar, ca să lucrăm într'acolo, ca el să ajungă la o soarte mai bună. Și cine poate să-i croiască acea soarte, dacă nu noi, ceice avem aceleași aspirații ca dâșul?

Ar fi o pată pe numele acestor cercuri electorale, cu majoritate covârșitoare de alegători români, dacă nu ne-am ști afirma. — Acum e momentul să dăm dovezi, că suntem element de ordine, că suntem popor conștiu de drepturile și datorițele sale. Dacă toți vom fi una, dacă preoții, învățătorii și cărturarii nostri își vor face datorița, învingerea noastră e sigură. Numele nostru bun va străbate în toate colțurile locuite de români. Alegătorii cercurilor Vinț, Ighiu și Ocna vor alcătui pagina cea mai frumoasă în istoria luptelor de drept a neamului nostru românesc.

UN TIP.

Spre a se vedea, cât de dezastruoasă e ortodoxia chiar și în România și cât de mult înecă în om sentimentul de naționalitate, lăsăm să urmeze acest articol din „Tribuna” dela Arad nr1 din 8 crt. E un puternic strigat de indignare contra boerimeii moldovene, care își are și acum ochii așintiți cu atâta evlavie spre Petersburg, ca și cum nu țarul alb ar fi cauza atâtor dezastru, ce au venit asupra României.

Ori care din noi, cești de dincoaci de munți, cari am avut ocaziune a intra în societatea așa zisă bună a regatului român am rămas surprinși de impresiunile ce am primit în mijlocul ei. Nu numai că ne-am lovit de o limbă de conversație străină, ci și modul gândirii și a judecării mai ales în ceea ce privește cestiunile naționale și patriotice ne jignește adeseori. Cu cât cercurile societății sunt mai „boeresti” sau mai „boerite”, cu atât ne simțim mai străini.

Până ce nu ne vom deprinde bine cu însușirile acestei societăți; până ce nu vom începe a cunoaște mai deaproape individualitățile ei, multe din aparițiuni, din evenimente, din acțiuni, din situațiuni și efecte politice și culturale rămân pentru noi enigmatice. Nu vom înțelege lupta crâncenă și înflăcărată contra „boerimeii”; nu ne vom putea da samă de activitatea și importanța unor eroi anteluptători ca Ioan Ghica, C. A. Roseti, Ioan Brătianu; nu vom ști apretia după cuviință domnia glorioasă a Regelui Carol, nu vom ști să ne explicăm aspirațiunile de domnie, cari și astăzi încă le au unii „boieri”; nu vom înțelege deseale tăvăleli și reneșări politice, cari sguđuie și turbură dezvoltarea statului român, precum și alte multe aparițiuni surprinzătoare, nepatriotice și neromânești în viața culturală și politică a României.

Pentru a contribui încâtva la o precizare a judecării cetitorilor nostri asupra stărilor de dincolo de munți, ne-am propus de astădată să punem în vederea publică tipul unui vechiu boieriu, care a ocupat un loc de frunte în viața politică a tinărului regat până mai eri alaltăeri.

Pe malul Bistriței, în satul Roznov aproape de orașul Târgu-Neamț, pe moșiile sale strămoșești întinse rezida Colonelul Roznovan, un boer onorabil, care își deriva descendența sa din neamul domnesc al Moldovei Ruset și se iscălea „George Alexandru Ruset Roznovano”. Ca june intrase în regimentul de cavalerie de gardă rusesc, în care, după mărturisirea sa proprie, își făcuse educația, luase parte la războiul Crimeiei, fuse și pe câmpurile de războiu ale Bulgariei și după ce a pus sabia în teacă s'a dedicat moșiilor sale. Aci în Roznov se ocupa cu mult zel de clădirea unei biserici destinată mai ales a cuprinde oasele străbunilor săi și rămășițele neamului său, ale sale proprii. Dar și viața politică îl atrase. După descendență și credințe colonelul Roznovanu nu-și găseă locul decât în partidul conservator, în care se strânse mulți boieri cu vedări ce erau identice sau se potriveau cu ale sale. În acest partid el a ajuns a fi un fruntaș între fruntași și a ocupat sub guvernul conservator fotoliul prezidentului Adunării deputaților. Care va se zică el reprezenta, pe cât timp era investit cu această înaltă dignitate a statului, *voința națională a poporului român*.

Mai acum câteva săptămâni colonelul Roznovanu încetează din viață fără ca în urma lui să rămână copii și prin testament dispune de averea sa însemnată. Testamentul este făcut în o localitate din Rusia la 25 August 1898. Averea mișcătoare o lasă soției sale (născută Câmpineanu) și din cele

două moșii ale sale Roznov și Ivănești alipite una de alta alcătuiesc o fundațiune în folosul — bisericii sale din Roznov, pe care o dotează cu un venit anual de 20.500 lei. Ce să facă oare o mică biserică cu atât amar de bani? Ce misiuni mari va fi având să implinească biserica dela Roznov? Ce scopuri înalte va fi urmărit bărbatul de stat român cu această mare fundație legată de un cavou familiar? Testamentul voluminos deslușește pe deplin cu prisos aceste întrebări, cari se impun dela sine.

Nu este vorba numai ca biserica să fie provăzută și dotată cu toate cele trebuincioase: cu paroh, diacon, cântăreți, luminări, vestminte, cărți, prescuri, reparaturi etc.; căci pentru toate acestea erau suficiente vre-o câteva mii de lei și vre-o câteva cuvinte încredințate unui bun Român și bun creștin. Colonelul Roznovanu n'a voit numai atât. Plin de neîncredere în instituțiile naționale ale țării sale și cu un dispreț adânc față cu tot ce est românesc până și față cu dinastia, boerul dela Roznov „hotărăște”, „prescrie” și „dispune”:

ca toți slugitorii bisericii sale, paroh, diacon și profesor de muzică vocală să nu-și facă studiile lor de pregătire la institutele excelente din țară, ci să urmeze cursurile în o limbă străină la școli din — Rusia;

ca Administratorul fundațiunii, dotat cu un venit anual de cel puțin 12.000 lei anual, să nu fie un Român ci un Rus;

ca administrațiunea fundațiunii să nu poată trece nici odată, în mâni românești, investind pe administrator cu dreptul a numi pe succesorul său și la caz când din ori ce motive nu s'ar folosi de acest drept autorizând — nu pe guvernul român, nici pe Mitropolitul Primat al României, sau pe Sf. Sinod — ci pe ministrul rusesc din București să numească pe acel administrator;

ca supravegherea și controla fundațiunii să nu fie indeplinită de autoritățile române chiemate prin legi la aceste funcțiuni, ci prin *Împăratul tuturor Rușilor* respective prin reprezentatul său din București;

ca la liturgiile slugite în această biserică să se pomenească mai întâiu *Țarul rusesc*, apoi toți membrii familiei imperiale rusești întocmai după pomelnicul din bisericile din Kremlin dela Moscova, să se facă și rugăciuni pentru „slava și izbânda armatelor rusești”; și numai după ce s'a făcut aceste pomeniri a acelor Mari și Puternici, numai după ce s'au înălțat rugăciunile pentru armatele străine, parochul român dela Roznov se aibă voie a pomeni și pe micul Rege al României, nu ca rege și Domnitor al țării și a pământului pe care e clădită biserica, nu ca rege și Domnitor al credincioșilor, cari sunt adunați în biserică, ci numai ca binefăcător al acelui locaș sfânt în rând cu Așela Moruzi și Maria Nicolaevna Solohul, cari și ele au oferit daruri;

ca parochul în momentul când ese din altar cu darurile în mijlocul poporului român evlavios să rostescă rugăciuni „pentru *Împăratul Rusiei*, pentru întreaga familie imperială rusească (tot după pomelnicul din Kremlin), pentru neamul lui, pentru ostașii lui, pentru mărirea și prosperitatea imperiului rus pentruca Domnul Dumnezeu mai mult să le ajute și să le supună sub picioare pe toți vrășmașii”;

ca Regele său propriu, Regele țării sale, Marele Rege Carol I. să fie tractat de-o potrivă cu comandatul unui regiment rusesc de cavalerie, cu Marele duce Pavel Alexandrovici, pentru ambii rânduieste ca la ziua lor să se servească un Tedeum, iar după moartea lor un parastas;

ca în cazul când prin acte „legislative sau administrative” moșiile Roznov și Ivănești a fi sustras în parte sau în total din sursunța bisericii, în acest „nenegocit caz” reprezentatul din București al *Împăratului tuturor Rușilor* este autorizat a vinde moșiile și suma de bani primită să o depositeze — nu la Banca națională a României sau la casa de depuneri de economii a statului român — ci la Sfântul Sinod al imperiului

rus sau la o altă instituție religioasă rusească;

ca înscricțiunea pe piatră sa mormântală să nu fie tăiată cu litere românești ci cu litere *chilirice* și pe lângă numele său să nu se adăugească vr'o dignitate a statului român, la care boerul nostru a fost ridicat, ci numai „gard călare din garda împărăției Rusiei”.

„Ca creștin ortodox pravoslavnic” — zice colonelul Roznovanu în testamentul său — „și ca vechiu soldat din garda imperială a *Împăratului Nicolae Pavlovici I.* puindu-mi toată credința și nădejdea în sentimentele de evlavie, generositate și marimă a Majestății Sale Imperiale *Împăratul tuturor Rușilor*, înaltul, singurul și puternicul protector și apărător al sfintei religii noastre, îndrăznesc umilit a depune la picioarele sale și a neamului *Împărătesc* umila, respectuoasă și ferbinte rugămintă de a lua sub puternicul său scut fundațiunea pioasă și religioasă a bisericii din Roznov, fondată și menită slavei, mării și laudei sfintei religii ortodoxe”.

Credem de prisos ori ce comentariu la un asemenea act. El vorbește destul de lămurit și destul de dureros. Ne îngrozim, când ne înfățișăm cu un om ca autorul acestui testament, lipsit cu desăvârșire de iubire de patrie, de iubire de neam și de toate virtuțile cetățenești, un om, care își disprețuiește națiunea, nu se sfieste a-și umili țara și dinastia și pune la picioarele unui autocrat străin pământul său strămoșesc cu averea sa rezultată din sudoarea țaranului român, ca acest om a putut găsi în Țara românească un partid politic, care nu numai că l-a primit cu brațele deschise ci l-a și considerat ca pe unul din cei mai vrednici, din cei mai distinși ai săi și l-a ridicat până la treapta cea mai înaltă, la care poate să se înalte un reprezentant al națiunii, la președinția Adunării Deputaților. Ce simțimente politice și naționale, ce principii politice pot să domineze în asemeni împrejurări la acest partid, care-și atribuie și numirea de conservator?

Candidații de deputați români — Comformându-se împrejurărilor și dorințelor locale s'an făcut următoarele schimbări în lista candidaților de deputați:

La Radna va candida *Dr. Aurel Vlad*, în locul *Dr. Vas. Lucaciu*, care la dorința generală a cluburilor slovac și român va trece la Nădlac.

La Iosășel *Dr. Aurel Grozda*.

La Orăștie neprimind *Dr. Ioan Mihu*, va candida *Dr. Aurel Vlad*.

La Sasca-montană: *Dr. Aurel Novac*

La Făget neprimind dl Coriolan Bre-diceian, mandatul a fost oferit dlui *Dr. Aurel Muntean* din Orăștie.

La Sebeșul-săsesc a fost proclamat de candidat *Dr. Liviu de Leményi* din Sibiu.

La Trăscău va candida *Dr. Zozim Chirtop*, avocat în Câmpeni, proclamat de cerc.

În cercul *Mișculai*, cum ni-se notifică telegrafice a fost candidat de deputat cu program național dl *Demetriu Kiss*.

Rugăm pe cetitorii noștri să considere de candidați oficioși numai pe cei declarați de atari din partea comitetului electoral — ori cine altul să fie nesocotit!

CORESPONDINȚE. SCRISOARE DIN VIENA,

— dela corespondentul nostru. —

9 Ian. 1905.

Au trecut sărbătorile Crăciunului. Societățile și-au prăznuit foarte frumos „sara de crăciun” — heiliger abend-ul. La desvălirea pomilor de crăciun au luat parte nunții, episcopii coadjutori, archiducese și alte notabilități. Pomul de Crăciun din anul acesta a și meritat atâta atențiune, căci a avut un cadou de mare preț: legile nouă școlare votate de camera Austriei au fost sancționate de Majestatea Sa. Mult s'au svârcolit semiții, socialiștii și liberalii să zădărnicească aprobarea acestora, deși ministrul de culte *Hartel* zicea, că el nu înțalege comedia aceasta, căci doar după ce în Austria inferioară socialiștii creștini sunt la putere au drept să aducă legi creștine, și dacă au drept să fie sancționate legi contrare bisericii, acestea, cari numai bine pot aduce, să nu se bucure de autograful Majestății?

Până când trăește *Luenger*, despre care a zis cardinalul jezuit *Steinhuber*: fost-a om trimis dela Dumnezeu, și numele lui Carol, — până atunci Viena și Austria inferioară va fi creștină.

Mult să ocupă gazetele de aici cu încurcătura politică din Ungaria, și numai acum pricep ele, că Ungurii țin dualismul de silă. Nu de mult am avut o convorbire cu un politic de aici, care între altele imi zicea următoarele: Pasivitatea Dvoastră e smochinul, ce nu aduce roade, de aceea trebuie tăiat și aruncat în foc. Vedeți de ce drepturi a fost despoiat Papa în patria sa, și totuși *Piu X* a dat catolicilor să înțaleagă, să trimită deputați în parlamentul italian, și de aceea i-a zis lui *Brandi* să scrie în „*Civiltă Cattolica*” articolul, ce provoacă pe Italienii catolici să părăsască pasivitatea. Sau de vreți să învățați din pătania altuia, rămâneți numai acasă în Austria, și vă uitați la Slavi. La început Polonii au fost pasiviști, și n'au dobândit nimica, de aceea au abandonat pasivitatea, și azi au 78 de deputați, cari fac să se clătine toate ministeriile, numai să vree. Activitatea lor le-a adus 2 universități, peste 40 de gimnazii, și alte lucruri, cari ați sclavi, de es. Cehii, nu le au. Băgați bine de samă, să nu vă ajungă soartea Rutenilor din Galiția. Aceștia prin pasivitate au devenit incapaci pe terenul politic. plane poporul n'are cultură politică de loc. Și deși în Galiția sunt în aceeași măsură cu Polonii, Rutenii au numai o facultate teologică la universitatea din Lemberg, și doar 6 gimnazii. — De nu pășiți în dietă, lumea nu vă cunoaște, ungurii nu vă consideră, căci le-a spus-o *Bánffy*: nu vă temeți de Români, pe toți îi poți cumpăra cu două pițule. Omul meu spunea, să se țină o adunare electorală după toate formele, și acolo să se hotărăscă activitatea.

De altfel vremea pe aici e foarte schimbăcioasă. Pe Crăciunul Nemților era o climă așa de plăcută, încât gazetele scriau că nici în Roma nu poate fi mai plăcut acum. La anul nou Gregorian așa frig mare a fost, încât termometrul s'a scoborit 14 grade sub zero, ceea ce în Viena e foarte rar. Acum iar s'a muțiat vremea.

Când scriu, clopotul cel mare dela Augustinerkirche anunță moartea parohului său, a prelatului *Dörfler*. A fost un preot foarte bun iubit de toți oamenii buni. În viață a dăruit foarte mult pentru fundațiile bisericești, numai universitățile catolice din Salzburg a dăruit 60,000 coroane.

Job.

Scrisoare din București

— dela corespondentul nostru —

(Politica — Procesul școalelor catolice — Un Doctor ebru acuzat și închis pentru otrăvirea soției sale. — Un colonel român numește prin testament țara Rusiei ca să dispună de averea sa — România și războiul Ruso-Japonez).

București 27 Dec. c. v. 1904.

Sfârșim un an și începem altul sfâșiați în lupte politice cari totdeauna au jignit progresul țării pe toate terenurile, căci unde sunt atâtea lupte de partide, nu este stabilitate, disciplină și concordie. Acestor lupte sau mai bine, politici noastre românești carea să rezumă în cuvintele: școlă-te tu să șed eu, este de a să atribui și căderea guvernului liberal chiar acum la fine de an și în plin sezon parlamentar și cu majorități absolute. Această schimbare de regim nu-i propriu zis, o *cădere* a partidului liberal, ci mai adevărat, o *retragere*. O retragere zic, că de astă dată nu era o luptă de principii între două tabere: liberali și conservatori, ci: ambițiuni, întregi egoism ș. a. în sinul partidului liberal au decis pe Dl Sturdza prim-ministru, să se retragă deși avea — cu mici excepțiuni — unanimități în ambele corpuri legiuitoare.

Din această cauză să și credea că Dl Sturdza, pentru a împăca unele ambițiuni și a domoli egoismul altora, va forma un Ministeriu nou liberal, care — să credea — va întări partidul, va presida și apropiatele alegeri pentru camere și va rămânea la putere încă vre-o 2—3—4 ani.

S'a întâmplat însă spre surprinderea multora, că din cauza încurcării în sinul partidului și chiar a Ministerului liberal, Dl Sturdza să demisioneze definitiv.

Dar cine să vie la putere? Să știe că la noi partidul conservator încă e divizat în două: în așa numiții vechii conservatori având de șef pe Dl Cantacuzino cu fruntași ca: Tache Ionescu, general Manu, general Lahovari ș. a. și în așa numiții „junimiști” sau „noii conservatori” având de șef pe Dl P. Carp cu fruntași ca: Maiorescu, Filipescu, Marghiloman, Delavrancea ș. a... Conservatorii de sub șefia Dlui Cantacuzino au însă avantajul de a avea un partid mai numeros și au dus și o luptă mai asidua în contra partidului liberal și poate și astă a fost și motivul că Regele a însărcinat pe Dl Cantacuzino cu formarea noului guvern conservator. Nu să poate supune dacă va avea lungă durată acest Minister, căci aceasta va depinde și dela puterea opoziției în noile camere și care opoziție să credea că va fi puternică pentru că ea va fi formată prin fuziunea sau mai bine priu cartelurile electorale ce vor încheia liberalii cu jurimiștii... Dar stabilitatea acestui Minister va depinde și de măsurile înțelepte ce va trebui să ia ca să împăce lumea suferindă de criza prin care am trecut și trecem, căci multă lume

și cu deosebire clasa inteligentă a majorității amplotiaților statului a fost foarte greu apăsată prin legea penziilor; mulți slujbași rămași fără pâine, iar astăzi țărânul nu are porumb (cucuruz) pentru familie și nici hrană pentru vite, pe cari le vinde pe prețuri ridicole; apoi legea școalelor a carei dispozițiuni sunt foarte apăsătoare pentru părinții elevilor: taxe școlare, taxe de examen, taxe de timbre pentru cărțile de școală și câte și mai câte dificultăți cari sărăcimea din majoritatea clasei funcționarilor nu le mai poate suporta.

Dela aplanarea acestor dificultăți pe cum și dela alte legi economice și financiare depinde stabilitatea acestui Minister conservator.

Trista experiență prin care a trecut Guvernul liberal, adevărat de a se submina însuși pe sine în sinul lor, provocându-și retragerea dela putere, au experimentat-o și partidul conservator atunci, când erau uniți și aveau majorități ca și liberalii de mai ieri, și totuși și ei atunci ca și liberalii de acum, din cauza ambițiilor și frecărilor egoistice dintre capii lor s'au retras (nu au căzut) dela putere.

Astăzi vechii conservatori veniți la putere sunt fără dizidențe și deci fără certuri și ambiții de supremație între ei și când vor cădea dela putere nu să vor retrage ei vor cădea învinși și bătuti, dacă nu vor merge pe calea de buni economiști și adevărați naționaliști.

În anul ce sfârșim, între alte multe chestiuni cu cari ziarele noastre și-au umplut coloanele, și au satisfăcut curiozitatea multor curioși, iarăși chestiunea școalelor călugărițelor catolice, date în judecata conziliului permanent de Instrucție publică. Era o chestiune simplă care nu merita decât cel mult o reprimandă din partea ministerului pentru neobservarea unor dispozițiuni a le legii Instrucțiunii, fără șgomot și fără tâmbălău — cum să zice pe aici!...

Dar cum noi suntem prea ortodocși — unde nu trebuiește — și cum școalele călugărițelor sunt catolice, și dată fiind ura unor persoane ortodoxe habotnice de aci în contra „Catholicismului” și cu care ură hrănesc gazetele și publicul, au crezut că fac un act de mare bravură că vor denunța cu probe (?) nenorocirea patriei și națiunii și cu deosebire a ortodocsismului, prin faptul că Românii își dau copilele în școalele călugărițelor catolice unde ar căpăta o educație națională și anti ortodocșă, pe când în realitate, s'a întâmplat aceea ce să zice: parturiunt montes nascitur ridiculus mus, așa că cei cari au înscenat acest proces Ministeru ori inspector, n'au măcar meritul unui Herostrat... ba cei mai mult că pe lângă blamul ce ne-a dat și străinătatea apoi au eșit din această afacere blamate destul de compromițator și unele persoane sus puse, prin stoarcere de vre-o 20000 fr. dela călugărițe sub cuvânt să le apere și salveze situația, pe când în realitate n'au salvat nimica, căci eroarea acestui proces era așa de mare încât a trebuit să se bată în retragere; și cu drept cuvânt căci dacă ar fi cineva de vină, atunci nu călugărițele sunt de vină că școlile lor sunt pline de eleve române, din cari la intervale mari trece câte una la relig. rom. cat. ei părinții cari și le dau acolo... iar

părinții la rîndul lor zic: cine ne poate impune nouă să ne dăm copilele la alte școale decât acolo unde ne convine nouă, unde vedem mai bună regulă și îngrijire, mai multă viață religioasă, morală și gospodărească, și unde după cerințele noastre să învață mai serios și limbile străine? — Noi cari ne dăm fetele la școalele catolice nu pregătim proletariat intelectual care să cerșască slujbe dela stat și astfel să fim siliți, volens nolens, să ne conformăm programelor de învățământ ale statului cari nu corespund cu scopul și instrucția ce voim să dăm noi fetelor noastre. Și părinții când zic așa, au și dreptate, căci statul prin instrucția ce să dă în școalele lui, prepară numai pețitoare de funcțiuni de cari nu să mai găsească și din cari cauză Ministerul a luat măsuri cari pun dificultăți fetelor de a frecuenta școalele superioare, și deci și din acest motiv părinții și mai ales cei cu dare de mână își dau fetele la școalele călugărițelor catolice; prin urmare: cum vi Dta Ministru după ce am fost împinși chiar și de Dta să ne dăm copilele în școale particulare, ca să ne impui ce carte și ce religie să învețe fetele noastre? Legea îți dă dreptul să inspectezi să nu se propună în aceste școli o istorie și o geografie falzificată, cari să să denatureze adevărul istoric al națiunii și patriei, dar încolo pe noi ne privește dacă cu cealaltă instrucție: știință, religie, lucru manual etc. etc. suntem mulțumiți ori nu! Un proiect de lege al Dlui Ministru Haret referitor la învățământul privat motivat de afacerea procesului cu școalele călugărițelor catolice, a fost foarte combătut în camera de opoziția conservatoare, căci prea samănă a șovinism unguresc sau grecesc; astăzi căzând Dl Haret a căzut și proiectul și starea lucrurilor au intrat iarăși în văgașul lor de mai înainte.

Nu vreau să iau apărarea școalelor dirijate de călugărițele catolice și nici nu mă cred chemat, un lucru însă este constatat că cu acest proces din care am eșit blamați: s'a căutat — cum spune proverbul, un paiu în ochiul altuia, când ochii nostri sunt plini de bărne!

Dacă este adevărat că „pădure fără uscături nu există” apoi cred că defecte și oare cari neregularități să pot constata și la maicele călugărițe catolice cari fac educația copilelor, cari frecventează școalele lor. Dar oare maicele călugărițe ortodoxe ale noastre sunt mai bune „*tacămuri*” — vorba Dlui Xenopol — decât cele catolice?... Dacă am compara starea da cultură a călugărițelor catolice cu cele ortodoxe ale noastre, apoi nici nu există comparație, căci ale noastre nici nu conduc școale și nici nu pot conduce căci n'au nici ele instrucția ci le hrănește statul; iar încât privește starea morală să consultăm unele scrieri: a Dlui Aricescu și alții și alte corespondențe ce să scriu prin ziarele noastre despre cele ce să petrec pe la Mănăstirile noastre... și atunci cred ca ar trebui întâiu să măturăm în casa noastră apoi să mergem să comandăm și altora ordine și morală...

Dacă să aveau acestea în vedere cei compromiși prin stoarcere de bani dela maicele călugărițe rămănașu necompromiși și nici străinătatea nu ne da de netoleranți ca pe niște unguri sau ca pe grecii din Macedonia...

Multă senzație a făcut aci fapta și procesul unui medic ovreu din Ploiești Dr. Iacobsohn, care a fost acuzat că și-a otrăvit soția pentru a pune mâna pe 50.000 fr. cu care sună își asigurase nevasta în acest scop. El a fost închis și deținut mai multe luni dar în urmă la curtea cu jurații a fost achitat din cauza dubiului ce eșia din constatările și depunerile doctorilor experți; de vre-o 3 ori s'a desgroat cadavrul soției sale Ida, și s'au făcut examenul membrelor atăcate de otrăvuri de cei mai savanți medici și dela București și dela Iași. Unii s'au declarat pentru otrăvire, alții au făcut rezerve și bine înțeles, unde este îndoială, legea trebuie să fie favorabilă acuzatului și de aceea achitarea nu a surprins pe nimenea deși lumea din afară a rămas în convingerea că Ida Iacobsohn nu a murit de moarte naturală. La acest proces în care au depus vre-o 20 medici și mulți адвоcați, lumea a dat năvală ca la niște cursuri celebre dela academii

Altă senzație ne-a procurat nu de mult fapta nostimă și nu prea românească dar prea pravoslavnică rusască a fostului colonel Rosnovanu.

Cum să vede acest colonel era mai ortodox decât Țarul sau decât „papa dela Neva” cum îi zice Dl. Hașdeu... Noroc de România că un să prea găsesse Români de aceștia și cei câțiva cari dau asemenea semne de asemenea ortodoxie naționalistă prin ziarele rusofile „Lumea Ortodoxă” și „Vremea” încă au depus condeele, sistând ambele aceste gazete rusofile, căci nici publicul român nu le cetia și probabil și din cauza lipsei de ruble cari să cer în direcția Port-Arthurului...

Dar à propos cu „Port-Arthurul”... Poate ați vrea să știți ce impresie și credință avem noi vecinii Rușilor în războiul ce aceștia au cu Japonezii. Prudența ne face să tăcem, să nu atâțăm pe un uriaș; dar în inima noastră dorim să mănânce o trântea teribilă, ba unde și unde în conversațiile zilnice sunt mulți oameni care să ocupă cu politica și care spun cu toată convingerea că acum ar fi o ocazie binevenită ca și România să profite de faptul că toată armata Rusiei să afle în depărtata Mancuria, să cerem și noi Rușilor Basarabiile ce ni le-au răpit pe nedrept!... dar acestea numai între noi în familie le spunem.

Singurul, învățatul profesor și academician Dl. Hașdeu de origine basarabeană, care are destule motive de a nu iubi pe Ruși, sau pe acești „porci hârbareți” cum le zice Dsa în conferența sa dela Ateneu cu titlul „Papa dela Neva; singur Dsa — desi destul de ortodox — a avut curajul ca în Revista „Solidaritatea” ce apare în Craiova capitala Olteniei să strige în public „Să trăiască Mikado! Nu Țarul!” Ce să frământă în sufletul Dui Hașdeu în această ocazie și ce a resumat Dsa prin acest strigăt de 5 cuvinte, aceasta o simțesc toți Românii; dar nu-i destul cu atâta, nici

faptul că nu ar fi o jucărie acum pentru Rusia de a să vedeă atăcată dela spate de o armată de 2—300.000 de Români cari să-i ceară Basarabia răpită pe cum și plata pentru că această armată română a scăpat-o de desastrul dela Plena. ci ar trebui să ni-să dea și un sămn din apus, ca să facem un asemenea fapt de vindictă și de răsplată. Și probabil să ne vie și acest sămn...! Săpienti pauca..

Delarupe.

Ornamentica română.

Reuniunea agronomică română din com. Sibiu a scos un elegant și admirabil album, care pe 40 tabele (cartoane), 44/33 cm. mari, colorate splendid și la fel cu originalele țărănești, mai toate vechi și în parte străvechi, arată minunățiile datorite acului și războiului românesc, minunății ca și care mai pitorești, mai mândre, mai ademenitoare, nicăiri și la nici un alt popor n'au existat.

Reprezentate sunt, prin 284 broderii (cusături) și țesături alese, 20 comitate cu preste 100 comune.

Această lucrare, cu adevărată monumentală și în acelaș timp națională, intru-nește, în acelaș mănunchiu artistic, lamura ornamenticeii noastre casnice de pe întreg teritoriul Ungariei locuite de Români.

Textul explicativ „Cuvânt-înainte” formează o broșură, în mărimea tabelelor, de 40 pagini, între cari nu mai puțin de 25 pagini cu numiri și expresii culese din graiul țărănimei, numiri atât de interesante și instructive.

Drept învaliș sevea superb și neaoș românesc servește o mapă (scoartă), care singură a reclamat spese de vre-o 3200 cor.

Un tioc de carton servește ca adăpost.

Calculând executarea tabelelor în colorii și textul și ajustarea și anunțurile, colorate și ele, opul întreg să vine cu preste 13.000 cor., pe lângă că autorul, dl. Dimitrie Comșa, a cheltuit, ani întregi, zel și abnegație și trudă fără preget.

Rândul e acum la inteligența noastră de pretutindinea, ca să întrevină cu sprîjinul său, bănesc și moral, cumpărând pe întrecute și îndemnând marele public, român și străin, să cumpere albumele, făptuite cu grele jertfe, în cinstea și servițiul neamului întreg.

Binevenit va fi „Albumul artistic” cu deosebire pentru ateliere și școale artistice și industriale, pentru biblioteci, muzee și reuniuni culturale, pentru industria casnică și lucrul de mână, etc.

Pictorii și toți închinătorii artelor plastice, măestri și diletanți, vor găsi în ornamentica populară, depusă în albume, un isvor nesecat de inspirații și motive românești.

Și nici că s'ar putea cadou național mai falnic și ademenitor, cu deosebire acum, de ziua Nașterii-Domnului și Anului-nou, cu ocazia sărbării numelui, când cu premiarea fiitorilor artiști, etc.

Școalele populare mai de seamă și familiile fruntașe, cuvânt au și ele a-și procura „Albumul artistic”.

De teama speselor și așa foarte mari pentru o reuniune săracă ca a noastră, ediția „Albumului artistic” a trebuit mărginită la exemeplare nu tocmai multe. Să recomandă deci procurarea în grabă.

Pe seama colecțiilor descrise în „Cuvântul-înainte”, comitetul agricol continuă cu strângerea de obiecte vechi și străvechi. Acei cari ar dori să contribuie gratuit asemenea obiecte, înzestrate firește cu numiri și expresii țărănești în regulă, sunt rugați a le trimite, nefrancate, la adresa: Dni D. Comșa, presidentul reuniunii agricole române în Sibiu-Nagyszeben. Binevenite vor fi cu deosebire: broderii (cusături) și țesături străvechi, fie ori cât de sdrențnite, de asemenea broboade, brâne, furci de tors încrestate, vase foarte vechi etc.

Prețul unui exemplar, cu mapă și tioc, e statorit pentru Austro-Ungaria cu 56 coroane = 28 fl., pentru străinătate cu 60 lei (= franci) resp. 48 mărci (germane).

Reduceri de preț nu să pot încuviința.

Greutatea unui album find de preste 3½ kilog., spesele de expediție fac 1 cor. și resp. taxa vamală.

Dacă întreg prețul se acuită de mainainte, expediția urmează franco. De unde nu, spesele expediției cad în sarcina cumpărătorului.

Să recomandă deci acuitarea de mai nainte a prețului întreg, prin asignație postală resp. expediția să face cu rambursă.

Plătire în rate se admite numai în și pentru Ungaria, nu și pentru străinătate. Plătirea urmează a se face în trei rate, cu prețul urcat de 60 cor. = 30 fl. cum și spesele de expediție.

Rata dintăiu e statorită, de exemplar, cu 30 cor. iar celelalte două rate cu câte 15 cor.

Rata dintăiu să încasează prin asignație postală, eventual rambursă, sau și direct când cu luarea în primire, iar celelalte două rate în termin de câte 1 lună. Dacă plata n'ar urma până la termin, încasarea să va îndeplini prin mandat postal.

Credit pentru rata dintăiu nu să acordă și cu atât mai puțin pentru suma întregă.

Cumpărarea în rate se consideră ca fiind efectuită și valabilă, numai dacă a premers, deodată cu acuitarea ratei dintăiu, umplerea și subscrierea cu mâna proprie și apoi retrimiteră biletului la adresa: Comitetul reuniunii agricole române în Sibiu-Nagyszeben.

A P E L!

Nr. 25—1904/5.

Subscrisul comitet al desp. XI. al „Asociațiunii”, având în vedere augmentarea bibliotecelor populare din agenturile despărțământului nostru, facem

Cetiți!

BEN HUR

Cetiți!

— Unul dintre cele mai senzaționale, instructive și moralisătoare romane. —

F. 8°. 1047 pag. costă numai 2 cor. 90 fl.

A apărut în editura „Unirei.

apel la toți ceice se interesază de progresul și cultura poporului, să binevoiască a ne sprijini în această năzuință a noastră prin contribuiri de cărți din prisosul bibliotecii lui, câteva cărți de prisos pentru dânsul, dar de importanță pentru popor.

Publicul din afară va binevoi a trimite ofertele la adresa semnăturii secretar; pentru publicul blăjan, e deja în circulație o colecție.

Blaj, 19 Ianuarie 1905.

Despărțământul XI. „Blaj“ al „Asociațiunii“.

I. F. Negruțiu
director.

Alexandru Ciura
secretar.

AYIS!

Alegători români din cercul Vint, Ighiu, Oena să-și țină de mândrie națională a lucra din răspunerii pentru reușita candidaților naționali: *Dr. Iuliu Maniu, Dr. Ales. Vajda-Voevod și Dr. Aurel Cosma.* Românii să-și deie voturile numai la Români!

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Pentru edificarea bisericii gr.-cat. din Jidveiu, ca colecție caritativă făcută pe baza preinaltului Ordin Consistorial Nr. 6955 din 6 Febr. 1903 au încurs la subsemnatul Oficiu dela următoarele parohii: 1. Dela Bucium-șeasa 12 cor. 2. Sârmaș 3.88 fil. 3. Ghimeș 7.80 fil. laolaltă: cor. 23.68 fil. Aduc totodată pe această cale în numele poporenilor mei sinceră mulțumită marinișilor contribuitori. Jidveiu 4 Ian. 1905. Oficiul parochial gr.-cat. G. Negrea adm. parochial.

Din Arhidieceză. On. *Alexandru Papiu* din Bistra a fost ales și întărit de *notar tractual al Roșiei-montane* și numit *vice-protopop onorar.* — On. *Ioan Moldovan* din Ufalău (diat. Fărăgău) a fost numit *vice-protopop onorar.* — On. *Aureliu Pascu* din Aiudul-de-sus a fost ales și întărit de *notar tractual al Aiudului.*

Iubileul Imaculatei. Din prilegul iubileului de 50 de ani a dogmei despre Imaculata concepție, credincioșii noștri din Pocei la 22 Dec. tr. s'a constituit în o cunună Mariană, după ideile zelosului părinte Const. Lucaciu din Jajib.

Hymen. *Emil V. Degan* absolvent de teologie și *Elena Iechim*, fiica Mon. Aurel Iechim paroch gr.-cat. și asesor consistorial în Budinț, anunță fidațarea lor.

Ziaristic. „*Activitatea*“ din Orăștie a încetat cu anul 1905. În locu-i a apărut la Pesta o nouă foaie populară *Noutatea* sub redacția dlui Iacob Ivan, cu scopul să deie „lecturi folositoare cetitorilor ca aceia se învețe să se lumineze și să se ridice între popoarele culte“. Declară solemn, că e foaie creștină românească și ia luptă contra socialismului. Costă 5 cor., va apărea Dumineca și în zi de sărbători și e ilustrată.

De ale societății meseriașilor. Dl protopop Iosif Lita din Iclod și Ilariu Dulău, au solvit la fondul societății meseriașilor câte 1 coroană. — Ioan Maior a contribuit la ajutorarea băieților săraci cu 2 coroane.

Conferențele meseriașilor. Seria conferențelor începute înainte de Crăciun la societatea meseriașilor să va continua Duminecă în 22 Ianuar a. c. va ceti dl inginer Ioan F. Negruțiu, măiestrul Dumitru Balteș va declama. — Începutul la 5 oare d. a. Prețuri de intrare de persoană 10 fileri. — Credem, că membrii societății și toți ceice să interesează de soarta meseriașilor noștri nu vor lipsi.

Masa studenților a mai primit dela *Credincioșii din Cluj* 43.84 cor., Dna *Emilia Raț* 10 cor., în memoria tatălui său Dim. Orghidan fost preot gr.-ort. în Brașov, care a învățat în școlile Blajului, Dna *Iul. Mateiu născ. Chețian* 10 cor., în memoria soțului său Teod. Mateiu. — Tot Dna văd. Mateiu a dăruit și fondului subsidiar al preoților 15 cor. pentru soțul său.

Răscumpărarea feliicitărilor. Ca preț de răscumpărare a feliicitărilor de Ss. sărbători *Aurel Poruț*, paroch în Dezmir a trimis 10 cor., pentru f. Masa studenților, *Mih. Făgărășan*, Teure 5 cor., *Const. Colbazi*, Spring 2 cor., *Ioan Sava*, Cetea 2 cor.

Convocare. Alegătorii dietali ai cercului electoral Diecszentmárton în comitatul Târnava-mică (Kisküküllővármegye) invită la *Conferința* convocată pe 25 Ianuarie st. n. 1905. la ora 11 a. m. în comuna Cetate-de-Baltă (Küküllővár) în sala hotelului din loc. **Program:** 1. Constătuire asupra atitudinii, ce e a se lua din partea alegătorilor români față de alegerile dietale, puse la ordinea zilei; 2. Constituirea unui comitet electoral executiv pentru cercul electoral din jos al comitatului Târnava-mică; 3. Eventual candidare de deputat la dieta țării; 4. Propuneri. *Simion Căluțiu* avocat, *Iosif Lita* vice-protopop, *Petru Nirăștean* alias Nyárádi preot, *Gregoriu Nistor* preot, *Laurențiu Pascu* v.-protopop, *Emil Pop* mare proprietar, *Porfiriu Popp* învățător, *Ilie Surdu* proprietar.

Avis. Un candidat de avocat român cu praxă foarte bună, nu e începător, caută aplicare. — pe lângă condiții foarte modeste — în vre-o cancelarie advocațională la avocat român. Poșede limba germană și maghiară. Adresa: I. Murășan Doh (Silvania) poste restante: Kárásztelek.

Necrolog. Primim următoarele șire: În 29 dec. an. tr. am fost de față la o tristă, — foarte tristă înmormântare. — Un om vânos și robust ca un stâjar, care s'a putut mândri cu aceea, că în viața lui măcar o oară nu a fost bolnav; un cap de familie în floarea vieții, fiind numai de 43 ani, tata familiei celei mai frumoase constătoare din șapte membri; un preot zelos și neobosit, intradevăr „sarea“ și „lumina“, învățătorul și conducătorul, părintele chiar de deplină încredere a poporului concretizat grigei lui păstorești; un amic cu inimă de aur ne mai uitată tuturor, cari l-au cunoscut; prietinel cel de-a pururea vesel, care cu

mintea lui ageră, cu cunoștințele lui vaste și cu un sublim rutin, ce l'a caracterizat era animatorul societății, unde numai era, — acesta a căzut victima morții crude: *Aurel Pelle*, paroch gr.-cat. de Pocei (dieceza de Oradea-mare) membru al congr. comit. de Satmariu, membru în direcțiune la Institutul de credit și economii „Sătmăreana“, președintele societ. de conzum din loc, înființată și ridicată la înflorire de el, în anul 18 al preoției și căsătoriei sale în 27 Dec. a trecut frumos și senin din umbra acestei vieți la cele eterne. Și celuia, cui pentru talentele și dexteritatea lui așa bine și cu ușurință i-a suces toate lucrurile, așa frumoasă și cu ușurință i-a fost și moartea, căci când el întona cântările sfinte bisericesti, în mijlocul funcționarilor sacre, înbrăcat în ornate, cu crucea în mână... își pleacă capul și își dă sufletul; cugetai că face un lucru comun cu ușurința lui obicinuită, când face cel mai greu lucru de pe pământ. Vestea morții lui cutieră în părți îndepărtate, și nu e pedecă gerul enorm, ca mulți să se adune înprejurul inimii lui răcite, care până a palpitat de simțul amicitiei curate a fost încălzită. Preoți din două dieceze, din șasă districte, în număr mare, mireni din multe părți s'a adunat la înmormântarea lui. — Fost'a el în multe un preot de model, un om ideal, de aceea l-au gelit mulți, de aceea am îndrăsnit și eu cu aceste modeste dar sincere cuvinte a eterniza în câțva memoria lui, dorind, ca și prin asta să mângăiu în câțva duiosasele inimi, cari mult timp vor suspina după el. Ușoară și senină i-a fost viața, ușoară i-a fost moartea... fie-i ușoară și țărina și sufletul fericit! I. S.

† *Francisc Boțian*, paroch gr.-cat. în Bărbant și membru virilist a congregației comitatului Albei inf. după lungi și grele suferințe, împărtășit cu Ss. sacr. a muribunzilor, a adormit în Domnul în 14 Ianuarie 1905 în anul al 64-lea al vieți, al 41-lea al preoției și al preafericitei sale căsătorii.

Odihnească în pace!

Un practicant de notar, absolut de VIII. clase gimnaziale, cunoscător de limba maghiară, cu scrisoare frumoasă, pe lângă salar lunar de 20 coroane, întreaga întreținere — afară de spălat și venit lateral corăspunzător află imediat ocupațiune statornică în cancelaria subscrisului.

Zlatna 15 Ianuarie n. 1905.

Iuliu V. Albin,

(S) 1—3

notar cercual

A T E N Ţ I U N E !

Guvernul Ungariei a permis acum călătoria prin Bremen. Pașapoartele care sunt făcute pe la Fiume, acelea sunt și prin Bremen valabile.

Cine are voie a călători prin Bremen, acela trebuie negreșit să trimită în Bremen 20 coroane arundă.

(1) 2—2

Cumpărați

Cumpărați

Calendariul Unirii pe anul 1905.

Prețul 50 fil. plus 10 fil. porto.

PARTE SCIENTIFICĂ-LITERARĂ.

— PAUL ANTHELME —

Cele două conștiințe.

Tradusă în românește din l. franceză prin

SIMION ZEHAŢ.

(Continuare.)

Scena IV.

Aceiași fără Dna Bordier.

Preotul: Acuzatul! dta persisti a nega că dta ai fost autorul asasinării lui Fenaille.

Preotul: După depozițiunile pe cari le-am auzit, mai poate să fie îndoială despre asta? Cumcă am fost aiurea este stabilit.

Preotul: Această depozițiune ne-a arătat unde a-ți petrecut o parte din timp în sara crimei. Dar eu prevăd ce va zice procurorul general la toate acestea în rechizitorul său. El va zice, din aceea că dta pe la 10 oare ai fost la răspântia din Musy, nu urmează ca să nu fi fost la 10 oare și jumătate la taica Fenaille. Din contră...

Preotul: Oh! Dle președinte! în numele ceriului, nu vă descărcați așa tare asupra unui nevinovat.

Preotul: (continuând). Din contră. Până acuma cauza pentru care a-ți mers la Fenaille era obscură, dar acum este de tot clară.

Preotul: Dumnezeu meu, Dumnezeu meu! Nu se va fini odată acest lucru înfiorător?

Preotul: Să vedem numai Pioux, să ne revocăm sara aceasta. Dta ești de-o natură violentă, martorii au depus, că odată ai aruncat la pământ pălăria unui trecător, care nu și-a descoperit capul înaintea Sântului Sacrament...

Preotul: M'am năcăjit. Dar m'am grăbit să mă excuz.

Preotul: Rezultă aceea, că ești iute, mai departe spun că nu ești de tot debil. Ura lui Fenaille te-a neliniștit, mai întâiu a împrăștiat faime calumniatoare, și când a început din nou, de bună samă a trebuit să fie agitat. Martorul Lancelin a descoperit scena violentă, ce i-o ai făcut. Amenințarea cu epistolele anonime și-a atins simțămintele cele mai intime și cele mai delicate; grigea de reputațiunea proprie, stima ce ai păstrat față de memoria fratelui Dtale, amicitia dtale cu Drul Bordier și în fine desperarea Dnei Bordier, Te-a făcut să-ți pierzi mintea și venind la Glandieu, deși era târziu, stăpânit de mânie, nu te-ai putut reținea ca să nu mergi la Fenaille.

Preotul: Dar asta este fals!

Preotul: Ai voit să împiedeci scandalul, ce era să se descopere, cu orice preț. Și discutând cu el ai trecut marginile, ai voit poate să-l înfrici, l-ai strâns prea tare... și l-ai omorât.

Preotul: Acestea sunt presupuneri josnice. Toate acestea sunt false, false!

Preotul: Cu toate acestea, nu încerci a nega, că această reverendă, care este aici și dela care lipsesc cei doi bumbi aflați la Fenaille, și că acești păpuși, a căror alpi sunt identice cu urmele aflate sub

scocul lui Fenaille, nu sunt reverenda dtale și păpușii dtale.

Preotul: Domnilor jurați! o repet că oare cine a trebuit să îmbrace această reverendă și acești păpuși, pentruca să facă ca suspțiunea să cadă pe mine. Însă nu se poate ca vocea unui nevinovat să aibă acelaș accent ca al unui vinovat, ea sună altcum. Se poate recunoaște. Dacă această nefericită și admirabilă femeie, n'ar fi fost absolut sigură de nevinovăția mea, oare și-ar fi espus bărbatul și pe sine însași la umilirea unei mărturisiri publice? Pe sufletul meu! pe tot ce respectă și se teme un creștin, eu vă jur, nu sum eu asasinul!

Preotul: Doamna Michaud, Jeanette, Bressaud, binevoiiți a veni la bară. (Michaud și Jeanette părăsesc banca martorilor și vin la bară).

Al doilea ziarist: Eu n'am văzut nici odată un acusat, care să se apere atât de rău. Devotamântul său cătră dna Bordier l'a făcut simpatie și cu încăpăținarea sa de a nega totul își dă aerul de o canalie blăstămată.

Primul ziarist: Dacă nu este vinovat nu poate mărturisi.

Preotul: Acuzatul! Afu de bine a-ți spune că este în interesul Dtale să recunoști un moment de agitație mai bine decât să ne faci să credem că ai premeditat lucrul. Altcum și veșmântul pe care îl porți te obligă la sinceritate. Acestea două mărturii au depus că Te au întâlnit în sara crimei cătră 10 oare și jumătate, venind de cătră colțul casei lui Fenaille. Persisti a nega aceasta?

Preotul: Eu repet aceasta înaintea lui Dumnezeu, care ne va judeca pe toți. Ele se înșală.

Preotul: Dna Bressaud! Poștește la bară. (Francisca părăsește banca martorilor și vine la bară).

Michaud: Domnule Președinte! Lucrul acesta s'a întâmplat noaptea, omul era în reverendă, dar noi nu i-am văzut fața. Vezi bine a putut foarte ușor să nu fie domnul preot.

Preotul: Nu! nu! n'am fost eu acesta.

Președintele: (Cătră Francisca): Când fica dtale în ziua de crimă și-a vorbit despre întâlnirea ce a avut-o când s'a întors din vizită, nu se părea să aibă ceva îndoială cu privire la aceea. că oare dl preot să fi fost?

Francisca: Nu Domnule president.

Preotul: Ah! aceasta este prea mult! Francisca Bressaud, dta însași ai zis cătră dna Michaud, care este aci de față, că ești sigură despre aceea că eu nu sum vinovat. Dta ai jurat că vei spune adevărul, pentruce vorbești așa?

Francisca: Eu am cunoscut virtuțile Dtale, eu v'am ținut incapabil de a comite o crimă, eu vă țin și acum.

Preotul: Alte motive n'ai?

Francisca: Nu dle preot!

Preotul: Cugetă cu Dumnezeu te vede!

Francisca: Da! Dle preot.

Preotul: Aci e vorbă de mântuirea Dtale vecinică.

Francisca: Eu știu aceasta dle preot.

Preotul: Domnule president! (Preotul vrea să vorbească, dar stă, când privește figura lui Christ pe părete. În sine). Acest Christos îmi

aduce aminte că Domnul Nostru încă a fost nevinovat, când a consimțit să moară pe cruce. Oh! Dumnezeu meu! eu n'am uitat de tine, ce era să fac?

Preotul: Acuzatul! Dta n'ai de pus alte întrebări martorilor?

Preotul: (recade pe scaun): Nu domnule president.

Al doilea ziarist: E pierdut; se va vedea premeditarea. Asta este moarte.

Preotul: Cuvântul îl are Domnul procuror general, pentru a-și face rechizitorul său. (Procurorul se ridică).

(Cortina).

(Va urma).

Pentru unificarea ortografiei române.

Una din dorințele noastre ale tuturor era, și va fi încă, până când se va realiza deplin, unificarea limbii literare și a ortografiei române. În amândouă s'a făcut azi un progres însemnat. Limba literară din regat e întrebuițată astăzi de generațiunea mai nouă pretutindeni în țările locuite de Români, și încă chiar cu grașile și esagerările ei în slavonisme, ceea ce n'ar trebui. Azi întimpini și în scrierile unor tineri de peste frontiere slavonisme bunăoară, ca *hojma, slavă, primejdie, desnădejde, duh*; în loc de *mereu* sau *continuu, glorie* sau *mărire* etc. Nu trebuie să înălțurăm neologismele introduse odată în limba literară și înțelese pretutindeni de ori cine știe ceti. Din contră, ar trebui părăsite unele neologisme întrebuițate și înțelese numai în unele părți și în locul căror se pot găsi lesne alte cuvinte românești; așa sunt d. e. *comput, morbos, spectacil, direcționez, spescz, proxim* ș. a.

Academia română a dat astăzi și ortografiei o formă, dacă nu definitivă, e sigur foarte apropiată de unitatea dorită. Și „Transilvania“, organul Asociațiunii pentru cultura poporului român de peste Carpați, publicând în fruntea ultimului său număr sistema ortografică a Academiei, adresează un călduros apel întregului public românesc cult și, în prima linie conzistoarelor ambelor biserici române și instituțiunilor literare, culturale, sociale și economice, ca să introducă această ortografie, în mod obligator și exclusiv, în școală și în toate afacerile. scrierile și publicațiunile lor.

Onorabilul prezidiu al Asociațiunii face acest apel îndemnat de dorința de a vedea mai curând pus în practică rezultatul unor îndelungate stăruințe a acestei Asociațiuni. Pentrucă al ei este meritul de a fi luat inițiativa pentru unificarea limbii și ortografiei române, înainte de a se fi ocupat cu aceasta problemă Academia română, și înainte chiar de a fi existat această înaltă instituțiune.

Decamdată nu mai incupe deci nici o discuțiune asupra regulilor generale ale ortografiei. De sigur însă, cu timpul, se vor mai introduce schimbări și în această sistemă ortografică. Astfel, cred că sunetul *î*, scris azi cu *ă* și *î* se va scrie odată numai cu litera *î*, de al cărui sunet e mai aproape decât de *a* sau de alte vocale. Cel puțin în

silaba *ri* ar trebui scris cu *i* nu numai în ormele verbelor de conj. IV. ci pretutindeni, fiind și după originea sa derivat din *i* mai ales în verbe de origine latină. Asemenea sunetul compus *ce*, al cărui ecivalent în limbile latină și celelalte neolatine este, *qu* de ce nu s'ar scrie cu această grupă?

(Va urma.)

Colecte

pentru arșii de foc din Câmpeni și Ostrovul-mare.

În nr. 51 din an. tr. am cuitat primirea sumei de cor. 79.77 pentru cei arși de foc din Câmpeni și Ostrovul-mare. ni-se cere cu insistență publicarea cu numele a contribuitorilor o facem aici, nedispunând de spațiu.

Dela mai mulți credincioși Rîubărat 5 cor., Draghici Alicu preot, Petru Rus din Rîubărat și Ianeș Lupulescu din Uric câte 1 cor., Dela mai mulți credincioși din Uric 10.20 George Duncia 80 fil. Suma: 19 cor. Rîubărat la 14 Noemvrie 1904. *Draghiciu Alicu.*

Popp, farmacist Petroșeni 5 coroane, Vasile Iancu pretor 3 coroane, Dr. Csatt, medic, Lucaciu Dumitru comerciant, Avram Stanca preot gr.-or. Ștefan Radie protopop din Petroșeni, câte 2 cor. Traian Raț contabil în Petroșeni 1 cor. Petroșeni 9 Decemvrie 1904. *Ștefan Radie.*

Ștefan Berinde învățator caplan, 1.11, Iovan Cănda cantor, Iuan Cănda parolisier, Ianos St. Floren, Popa Stanciu paroch, Nicolae Mihaescu Tunsu, Sf. Biserica gr.-cat. Câmpu-Neag câte 1 cor. Ion al Flori, Petru Mateiu, câte 60 fil. Fironda Mesintea, Nicolae Stancilzan, Ioan Berinde, George Stanciu, Ioan Stanciu, Iosif Mesintea, Stanciu Mesintea, George Tabea câte 40 fil. Barbu Manuilă 26 fil., Todor Dumitru. Floare Havași, Ion Mohan, Ilie al Stani. Floare Tabea câte 20 fil., Iovan Stanciu, Ștefan Marșov câte 10 fil. Suma: 12 cor. 97 fil. Dela Oficiul Parochial gr. cat. Câmpu lui Neag la 19 Sept. st. n. 1904. *Ștefan Berinde* capelan-dociinte, *Iovan Cănda* cantor, *Iuan Cănda* parolisier.

Ioan Bora, paroch greco catolic Petros, 2 cor., Aurel Boticiu, Ștefan Miclăuș, Nistor George, Rodian Vasile, Fântâna Ioan, Ianeș Drăgănesc Crăciun, Ianeș Broteiu Lunca, Gavril Broteiu lui Dumitru, Ștefan Danciu Iov. George Neag lui Ion, Ianeș Sălășan, Petru Danciu lui Crăciun Iov, Ion Broteiu Lelugă, Petru Broteiu Lelugă, Crăciun Danciu Iov, Petru Granda Bota, Ioan Luca, Cristian Stemer, George și Maria Nistor câte 50 fil., Petru Tamas, Petru Berese, jun. Iuan Broteiu, Gavril Broteiu Lunca, câte 40 fil., Gavril Restocan, Maria Garbea Bolea, câte 30 fil., Ioan Danciu Iov. 25 fil., Crăciun Georgintesc, Maria Georgiulesc n. Moisin, Muntean Iuan, Vasile Șotângă, Ianeș Cristea, Ianeș Broteiu lui Petru, Ianeș Danciu Iov., Iuan Nistor Elisie Danciu Iov., Iuan Broteiu Leluga I. Petru, Dubreu Pavel, Marcu Cristea, Petru Sălășan, Florinca Broteiu Lelugă, Petru Bolea, Anuța Bolia I. Vasile, Dămiana Bolea, câte 20 fil., Maria Berna I. Ianeș 15 fil., Iuan Cornea I. Achim, Drăgănesc Tița Cornea, Ianeș Buzduga, Maria Georgiulesc a Floarei, Anuța Broteiu I. Iuan câte 10 fil. Ana Bora preoteasă în Petros 1 cor., Ionel. Marcu și Marin Bora fii preotului Petros 1 cor. toți din comuna Petros. Din comuna Crivadia: Ioan David junior și soția Maria învățator 1 cor. Ioan David senior cantor, Ioan Arimie, George Roman, Anuța David cantoriță, Crăciun Arimie, Heitau Ianeș, Vasile Mateiu, George Toader, câte 50 fil., Marcu cu Maria Cornea 50 fil. Iuan Ciopean, Petru Necș, Gavril Dragotă, Petru și Simziana Cornea, George Necș, Gavril Ciopean, Ianeș Marc, câte 40 fil., Petru și Anuța Dubreu 40 fil., Rusu Rus și soția Maria 40 fil., Anuța

Broteiu servitoare, Gavril David, Alexă David, Vincreana Avram servitoare, câte 20 fil., Ana și Luca David fii de docente 20 fil., Berese Andreiu servitor, și Gavril Rus câte 10 fil. Petros la 10 Decemvrie 1904, *Ioan Bora junior*, parochul gr.-cat. al Petrosului și al filiei Crivadia.

Bibliografia.

A esit de sub tipar în editura librăriei C. Sfetea: *Teatrul școlar* de Dna Ana Tănăsescu, cuprinzând piezele: *Iubirea meseriilor*, *Fiica peccată și Pristinii și neprestinii țărăniului*, aprobate de Ministrul cuitelor și instrucțiunii publice pentru serbări școlare de orașe și sate, pentru bibliotecii școlare, cercuri culturale și șezători sătești. Prețul 1 leu.

De vânzare la toate librăriile.

Amicul Tinerimii, rev. stă scrisă anume pentru nobilizarea caracterului tinerilor.

Este în anul al doilea al existenței și cuprinde o materie foarte variată, instructivă și de petrecere și costă în abonament pe sfert de an numai 2 lei, anual lei 8.

Nr. 1 al anului al III-lea apare la 15 Ianuarie 1905.

Abonați deci copiii Dvoastră la

Amicul Tinerimii.

Singura și întâia revistă pentru tinerime ce apare la Târgul-Jiului sub direcțiunea Dnui I. Moșil, directorul gimnaziului din T.-Jiu cu concursul mai multor profesori și oameni de l tere și știință.

Este o chestie foarte importantă lectura ce trebuie să se dea copiilor. Părinții doresc ca copiii lor să devină oameni instruiți și cinștiți. Instrucțiunea singură nu e de ajuns pentru copii; trebuie tot odată să li-se dea și o educație aleasă. Mulți părinți nu au în totdeauna timpul necesar a să ocupa mai de aproape de copiii lor. Din această cauza mulți copii fiind fără supraveghere apucă adeseori drumuri rele. Dacă însă părinții ar găsi mijloace de a preveni relele în care copiii ar putea să dea, mulți copii nu s'ar strica și n'ar aduce adeseori rușine familiei lor.

În toate țările civilizate s'a recunoscut de cătră toți oamenii de bine că *lectura bună, aleasă și potrivită cu mintea tinerilor* este mijlocul cel mai bun și mai sigur de a îndrepta tinerimea pe drumuri bune, spre finte nobile. Un mare învățat, Herder, a zis: „adeseori o carte a format sau a stricat pe un om pentru întreaga lui viață”. Este deci datoria părinților, în prima linie, să desvoalte în copiii lor încă de timpuriu gustul de citire și a le da în mâni cărți bune. Morala unui popor — a spus un filozof francez — atârnă de calitatea celor ce citește.

O astfel de lectură aleasă să găsește în „Amicul Tinerimii”.

Poșta Administrațiunii.

Am primit și cuităm abon. dela:
Bilbor pe 1904 sem. 2-lea. *Bichis* pe 1903 și 1904. *Csenger-Uffalva* pe 1904. *Dr. A. L. Orade* pe 1905. *Tothaza* pe 1904. sem. I. Binevoii a-1 regula și pe trecut. *Satul-nou-de-sus* pe 1900. sem. 2-lea. și 1901. sem. I. Binevoii a ne trimite și restul. *Apa* pe 1904. *Bobota* pe 1902. sem. 2-lea. și 1903. sem. I. *Fenes* (Beiuș) pe trei pătrare din 1904. și un pătrar din 1905. *Subpădure* pe 1904. *Chizdia* pe 1904. *Fermeș* pe 1904. *Casina Caransebeș* pe 1905. sem. I. *Teuș* pe 1904. *Casina Brassó* pe 1905. sem. I. *Spring* pe 1901 și 1902. *Calciul-mare* pe 1903. sem. 2-lea și 1904. întreg. *M.-Sziget* pe 1904. sem. 2-lea. *Rodnanouă* pe 1904. *Timișoara* pe 1905. sem. I. *Sulea* pe 1895. Vă rugăm și pentru rest. *Geoagiul-de-jos* pe 1904. *Cicud* (V. Suci) pe 1904. *Pintie* (Teaca) pe 1904. *Hollód* pe 1904. sem. I. *Szintye* pe 1903. *Căpâlnic Mândăstur* pe 1902. Vă rugăm și pentru rest. *Măgura* pe 1901. restul îl așteptăm. *B.-Ujlak* pe 1905. sem. I. *Vasad* pe decemvrie 1903 și întreg anul 1904. *Ér.-Szodoró* pe 1904. *Feiurd* pe 1899—1903. *I. P. Venetia infer.* pe 1904. *Coruieni* pe 1895 și ian.—april 1896. Vă merge scrisoare și separat. *Fűpízüly mag.* pe 1897. Vă rugăm și pentru rest.

Valealungă pe 1903. și 1904. *H. A. Bpesta* pe 1905. *Petros* pe 1904. *Bilbazu* pe 1904. și până în 1. febr. 1905. *I. H. Odorheiu* pe 1905. sem. I. *I. H. Chertla* pe 1905. sem. I. *G. H. Gherla* pe 1905. întreg. *G. I. Orade* pe 1905. sem. I. *Tăgșor* pe 1905. sem. I. *Csandlos* pe 1905. ian.—mart. Pe anul trecut 1904 s'au plătit în 2/1, 5/4 și 12/7 câte 3 coroane, pe pătrarele 1—3, dar pătrariul al 4-lea a rămas în restanță, *P. P. Lugos* pe 1905. sem. I. *Dr. I. P. Lugos* pe 1905. întreg. *Butin* pe 1905 sem. I. *Gyó-Alfalu* pe 1904. *D. Ch. Făgăraș* pe 1905. *Ormenișul-de-Câmpia* pe 1905. *Sân-Petru* (Uzdi) pe 1905. *Dr. L. P. Abrud* pe 1905. *Ghimeș* pe 1904 sem. 2-lea. și 1905 sem. I. *Batizvasvári* pe 1905 sem. I. *Genyete* pe 1904. *Csakics* pe 1904. *Mocira* pe 1904. *Bucium-gasa* pe 1905. *Vigeul-de-jos* pe 1904 sem. 2-lea. *Leta-mare* pe 1905 sem. I. *G. P. Zombor* pe 1905 sem. I. *Lozna-mare* pe 1904. *Hateș* pe 1905. *Baia-de-criș* pe 1905 sem. I. *Izaszacsal* pe 1904 sem. 2-lea și 1905 sem. I. *G. V. Eger* pe 1905 sem. I. *Sân-Lăviș* pe 1904. *Gyökereș* pe 1893 și 1894. Vă rugăm și pentru rest. *Dr. A. C. Ibașfaldu* pe 1905 pătrariul prim. *Dr. E. B. Teaca* pe 1905. *Gărdani* pe 1904 sem. 2-lea. *Vad* (Făgăraș) pe 1904. *A. M. Birkis* pe 1905. *Sedrișul-mare* pe 1904. *T. H. Mociu* pe 1905. *V. M. Orade* pe 1905 sem. I. *Tirsof* pe 1902. Vă rugăm și pentru rest. *T. K. Orade* pe 1905 sem. I. și *A. S. Orade* pe 1904 sem. 2-lea. *Felső-Szirány* pe 1904. *Feldru* pe 1905. *Casina A-lukia* pe 1905 sem. I. *Oena-Deșului* pe 1893. Rugăm și pentru rest. *Le-chința-de-Murăș* pe 1905 sem. I. *Iăscud* pe 1905. *Doghat* pe 1904. *Mărgineni* pe 1904. *Gyó-Salamás* pe 1905. *Bocicoel* pe 1904. *Almaș*, *Cosnicu*, *Hidreg*, *Keresztelek*, *Marca*, *Porț* și *Somal* pe 1905 sem. I. *Ér.-Hátván* pe 1905. *H.-Lăptos* pe 1897. *Csegöld* pe 1903. Plătirea din 31 I. 1903 a fost pe an. 1902. *Oláh-Kékes* pe 1905 sem. I. *Hittias* pe 1895 și 1896. *Ilisina* pe sept.—decemvrie 1904 și ian.—febr. 1905. *Balinț* pe 1904 sem. 2-lea. *Căpâlnic-român* pe 1904 sem. 2-lea și 1905 sem. I.

Firmă Românească în Fiume

a lui

ROMULUS PASC,

Via Cappuccini 4.

de importațiune și expedițiune în bale și lăzi originale prin calea ferată, așa și în *Colecte postale de 5 k.* libăr de vamă și francat, de mărfuri coloniale, fructe de sud și băcănii, cu specialitate de cafeinri, teiuri și rumori din calitățile cele mai bune.

Cafele:

	1 Klo	5 Klo
Santos, calitatea primă	2-50	12-50
Portorico, cafea foarte cercetată și bună	2-90	14-50
» Piraldii, cei mai fini soi de Portorico	3-60	18-—
Cuba, fină	3-—	15-—
» mai fină	3-20	16-—
» de tot fină	3-50	17-50
» Specialitate	3-70	18-50
» Perl (mărgelată)	5-20	16-—
Ceylon	3-50	17-50
Goljjava (Java aurie)	3-40	17-—

Tea:

	¼ Klo	½ Klo
Pecco congo	2-30	4-15
Ceylon	2-35	4-25
Suonchong	2-40	4-35
Mandarin	2-70	4-95
Family Tea	3-—	6-—
Russian Melang	4-—	8-—
Five o'clock	5-—	10-—

Rum, Cognac și Vinuri spaniole:

Rum Iamaica	Sticla	0.7 l.	3-70
» de Brasilia	»	0.7 l.	3-—
» Tea	»	0.7 l.	2-40
Cognac adevărat francez	»	0.7 l.	8-—
» marcă Iulien	»	0.7 l.	4-—
Malaga sect, vin spaniol adevărat	»	0.7 l.	4-50
Madeira Dry	»	0.7 l.	4-50
Sherry Old	»	0.7 l.	5-—
Vinho do Porto	»	0.7 l.	6-—

Mai puțin ca 3 sticle nu se pot espeda (pot fi și diverse)

Portocale 5 Klo corfa	2-80
Smochine de Smirna 1 Klo	1-—
Sticle presate în cutii 1 Klo	2-50
Strunguri de malaga 1 Klo	2-60

© Preț curent detailat franco și gratis. ©

Prețurile sunt în Coroane.

(2) 2—4

Editor și redactor răspunzător:

Aurel C. Domșa.

Senegin contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, catarului astmei, greutateii de respirat, lungorei și tusei săci. **Vindecă sigur și repede.** Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Capsic unsore. Contra durerii de oșe, podagrei, reumatismului, răcelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite bôle le vindecă. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Centarin. Contra morburilor de stomac, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomac, greața și vomarea, sgârșiturile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 120 și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tineretelor 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Închiderea scaunului e cauza diferitelor morhuri, pecum palpitatea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de închiderea scaunului numai de cât se comandeze **Laxbonbons** zacharele purgative, plăcute și dulci la luat. Pețul 1 cor.

Chimicale, drogue, legături și bandagerie chirurgice. Instrucție pentru prepararea diferitelor vinarsuri, liqueruri, rum și altele. Teuri ru soice, Parfumi, săpunuri, crem escelent pentru față și mâni. Articoli cosmetice, oleu pentru păr. Esență pentru picatul și întărirea părului. Apa de gură și dinți pe cum și prav. Ori ce fel de articlu din branșă. Tote forte leștine. Faceți întrebare și Vê veți convinge.

Cornel Demeter,

apotecar in Szászváros, iskola tér 41.

47 (3-10)

Cruce saștea dublă

**electro-
magnetică**

D. R. G. M. Nr. 88503.

Vindecă și inviorează pe lângă garanță: reumă, astmă, (respirație grea), **insomnie** vijeirea urechilor, auzirea grea, epilepsie, nervositate, neapetit, gălbinare, durere de dinți, durere de cap, impotență, influență, precum și ori-ce morb de nervi. Morbosul, care nu se vindecă in timp de 45 de zile folosind aparatul de sub Nrul 88503, își reprimște banii numai decât. Acolo unde n'a folosit nici un medicament, cereați aparatul meu; sum convins despre sigurul meu aparat.

Prețul aparatului mare e cor. 6. —
e de aplicat la morburii vechi.

Prețul aparatului mic e cor. 4. —
e de aplicat la morburii mai ușore.

Spediția centrală de vnzare îl trimite in țară și străinătate cu rambursă, sau dacă banii se trimit înainte.

SCHIEFFER D. SÁNDOR

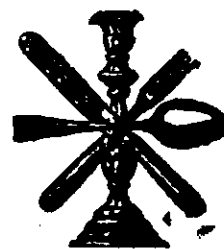
BUDAPEST, VIII, strada Bezeredy Nr. 3.

16 (30-52)

Gratuit:

o cumpănă de casă și o mașină de fier.

Din cauza imbulzelei prea mari a marfei trimit in totă lumea renumita și de totă lumea plăcuta marfă din argintul de Mexico, și anume:

6 lingurițe, 6 furculițe, 6 linguri de masă, 12 lingurițe de cafea, 6 cuțite de desert, 6 furculițe de desert, 1 lingură pentru supă, 1 lingură pentru lapte, 2 luminări elegante pentru salon, toate din argint de Mexico

total 46 bucăți numai 6 fl. 50 cr.

Afară de acestea fie-care cumpărător primesce ca dar, și pe lângă garanță

**o cumpănă de casă de o putere
de 12 1/2 kgr.**

Argintul de Mexico este un metal alb (și dinlăuntru) despre calitatea căruia primesc garanța pe 25 ani. Spedițiunea se face ori prin rambursă ori prin trimiterea banilor înainte.

SCHIEFFER D. SÁNDOR,

BUDAPEST, VIII, strada Bezeredy Nr. 3.

— Pentru 5 corone —

trimit 4 1/2 chilo (vre-o 50 bucăți), bun și fin

☉ Săpun de toaletă ☉

pregătit din: trandafiri, lillie, viole, reședă, jasmîn, lăcrămiore.

Banii să se trimită înainte, ori se vor ridica cu rambursă.

Alexandru D. Scheffer,

Budapesta, VIII. Bezeredy 3.

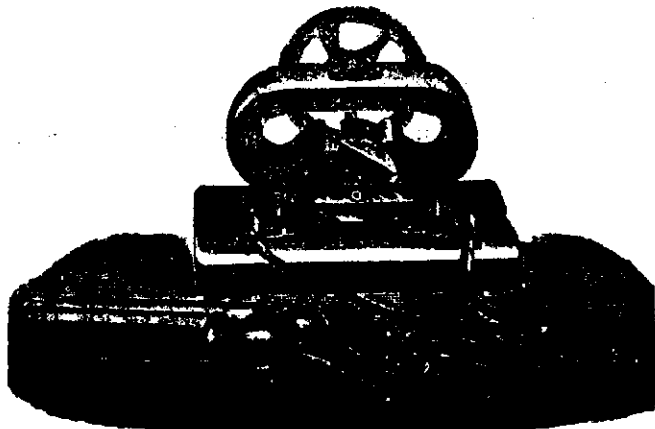
ESTI SLAB?

Voiești să fii tare? — Voiești ca între ori-ce împrejurări ale vieții să te bucuri de sănătate?

Voiești să ai curajul și energia ca să te poți opune liniștit grijilor și năcazurilor? — Noi ne am dedicat lucrările noastre intru a mări și întări sănătatea omenimei. — Încercările noastre sunt încoronate de succese și metodele noastre sunt recunoscute ca cele mai bune din partea oamenilor de știință. Am arătat că Electricitatea este baza vieții fizice și că aceia cari suferă de *stomac, reumatism, morb de nervi, dureri de spate, de cap, de piept* au lipsă de mai multă electricitate.

„Electrophor“

— Aparat de electricitate, renouiește puterea perdută și îl poate folosi unul fie-care. —

Nu se poate în deajuns sfătui oamenilor slabi să folosască acest aparat electric. Electroforul întărește nervii, inoiește sângele, întărește simțirea, aduce sângele și sistemul nervos la o normală funcțiune.

Dr. Bourg, membru la facultatea de medicină din Paris referază: Nu numai podagra, (șuin), reuma, hysteria, asthma, au fost în nenumărate casuri vindecate prin electricitate, unde medicamentele s'au dovedit de nefolositoare, ci și la ori-ce fel de morb de nervi, durere de cap, colică, dureri de urechi, insomnie, hipocondrie și cu deosebire la hemoroide efectul bun se arată după vre-o câteva zile, ba uneori după vre-o câteva ceasuri. — Cu un minunat succes se folosește contra durerilor femeiești. Electroforul produce ani de a rândul un curent electromagnetic

fără a ave baterii și fără mașini ajutătoare. — Se garantează pentru trăinicia lui 5 ani.

Prețul unui aparat mic complet:

20 coroane.

(Pentru cei foarte simțitori).

Se speează la trimiterea banilor înainte sau prin rambursă.

Prețul unui aparat mare complet:

30 coroane.

(Pentru însănătoșarea morburilor vechi).

Manhattan întreprindere de Electrofor. Budapesta VIII. Aggteleki u. 15|u.

32 (21-52)